

Monset-slekt

Lars Fredriksen Monset

Ingebrigt Monset (1891-1982) hadde tatt vare på et brev etter onkelen sin, Anders Ingebrigtsen Monseth (1862-1939). Brevet er fra Lars Fredriksen Monseth i Minnesota, og det er skrevet i 1932. Anders bor på det tidspunktet på Saglykkja, men har – som vi vet - tidligere vært bonde på Monset Storstuggu. Lars har tydeligvis vært «i tjeneste» - som det den gang het - hos folket på Monset Storstuggu. Lars opplyser i brevet, at han dro fra Norge for 37 år siden.

Jeg fant snart ut, at dette bare kunne være den Lars Fredriksen Monseth, som i en alder av 22 år reiste fra Trondheim 13. mars 1895¹. Reisemål var Minneapolis i Minnesota. Denne karen skulle da være født rundt 1873. Lars Fredriksen finnes det bare en av i den perioden, som er født i Orkdal, så det må nok være han som er født 1. oktober 1872², som sønn av Elen Larsdatter Asbøl. Faren var ifølge kirkeboka «Ungkarl Fredrik Fredriksen Rö fra Höilandet»³.

Lars var altså sønn av Elen Serine Larsdatter Asbøl, senere Elen Monseth, gift med Løden Monseth. De var husmannsfolk på Hesthaugen på Monsetjåren. De gifta seg i 1878, og kanskje kom de allerede da til Monset, men vi vet i alle fall at de bodde på Monset da sønnen Anders ble født i juli 1880.

Det var vel ingen selvfølge at Lars skulle vokse opp hos mora og stefaren på Hesthaugen, men flere ting tyder på at Lars bodde nettopp på Monset: Han nevner at han har gått på skolen hos lærer Monseth, og vi vet at han ble kalt «Lars Fredriksen Monseth» da han ble konfirmert 2. oktober 1887 i Moe kirke⁴. Han hadde nok derfor ei sterkere tilnytning til navnet og grenda enn at han bare hadde vært i tjeneste på Storstuggu i seks år, så jeg vil absolutt tro at han vokste opp på Hesthaugen.

Likevel er starten på livet som barn født utenfor ekteskap på den tida, i tråd med det man nesten må kalle tradisjonen: Ved folketellinga i 1875 bor Lars hos besteforeldrene på Asbølmo, som «fosterbarn», mens mora er i tjeneste på Fandrem hos Ole Engelsen.

Vi vet vel ikke akkurat når han var i tjeneste på Storstuggu. Det kan jo forsåvidt ha vært

¹ Ifølge Digitalarkivets base for "Emigranter fra Trondheim 1867-1930"

² Det stemmer med at han i emigrantprotokollen er 22 år i mars 1895.

³ For kilde, se kirkeboka. Digitalarkivets base har bare etternavn på faren.

⁴ Se klokkeboka for Svorkmo 1873-1892, folio 194, lnr 1.

før konfirmasjonen også, men det er fristende å tenke at “de Sex aar” han skriver om i brevet var i perioden fra konfirmasjonen høsten 1887, til han dro til Amerika sju og et halvt år senere.

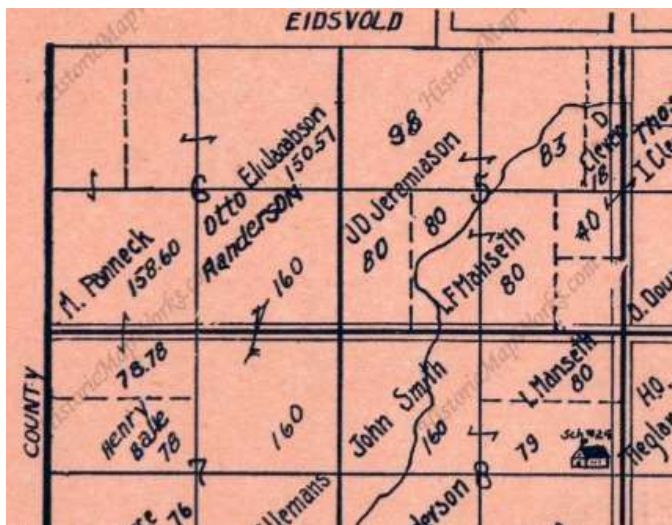
Lars reiste fra Trondheim 13. mars 1895, 22 år gammel. Vi tar med noen av dem han reiste sammen med: John A. Hongslo, Ole Løvaas, Ole O. Hongslo, Ole Eriksen Mjøen (Meldal), Johan J. Grø, Rasmus Kjøsen. Alle disse skal til Minneapolis, og John Hongslo, Ole Løvaas og Rasmus Kjøsen er oppført med “America” som bosted⁵.

Det er interessant at en slektning i USA på sitt nettsted skriver at Lars dro “to avoid the military draft”. Han har ellers ikke svært mye informasjon om familien, og hvor pålitelig informasjonen er, er uklart. Var det mobilisering mot svenskene?

Lars traff etter hvert ei jente fra Orkdal i Minneapolis, og 21. oktober 1898 giftet han seg med henne: Marit Eriksdatter Metliflot (1873-1959). Marit var datter av Gislaug Ingebrigtsdatter Metliflot (1850-1895) og Erik Olsen Ofstad, og var født utenfor ekteskap. Hun hadde reist fra Trondheim 23. august 1893, med reisemål New York. Sammen med henne reiste Johanne J. Solhus, med samme reisemål. Marit hadde nok reist videre ganske snart, for i juni 1905 oppga hun i folketellinga at hun har bodd i Minnesota i 11 år og 9 måneder, noe som må bli så godt som hele hennes tid i USA.

I 1900 bodde den lille familien i Minneota Village i Lyon County. Dette er i Eidsvold Township, og det er nærmeste tettsted i forhold til det stedet de senere bosetter seg, nord i Nordland Township.

Ved delstatsfolketellinga i 1905 bodde de på den farmen de fikk kjøpt. Farmen til Lars og Marit lå i det nordvestre hjørnet av Nordland Township. Hvis du ser godt etter på

kartutsnittet, ser du “LF Manseth” på et sted, og “L Manseth” sør for vegen. Her er det tydelig at det var folk fra Nordland som bosatte seg, ettersom kirkegården i townshipet også heter “Hennes Cemetary”.

Før vi går over på brevet Lars skrev i 1932, skal vi ta med at Lars døde 5. januar 1958, 85 år gammel, og Marit døde 30. november 1959, 86 år gammel. De har i dag mange etterkommere i USA.

⁵ Sammenstilling av opplysninger fra Digitalarkivets base over emigranter fra Trondheim 1867-1930 og skipsregisteret fra nettstedet www.ellisland.org

La oss nå se hva Lars skriver⁶:

«Minneota den 8de Mai 1932

Hr Anders I. Monseth

Gode Ven:

Længe forsömt men ikke forglemt siger Ordsproget. Saa ogsaa med mig. Har dig ofte i tanker naar jeg er i mit daglige stræv. Jeg tænker paa hvor hyggelig jeg hadde de den tid jeg var hos eder de Sex aar, som syntes saa korte for mig. Jeg kan ikke forstaa at de nu er 37 Aar siden jeg reiste ifra gamle Norge. Er glad for at jeg var istand til at kjöbe en Farm her. Har nu faat gode Bygninger som koster dobbelt saa meget som Farmen kostet mig. Bygget ny Fjös og Staldbygning to aar siden. Saa vi har de nok saa behagelig nu. [I fjöset 34+70 ... høi ovenpaa cementgulv] Jeg tænker ogsaa at faa rindende vand ind i Fjöset i Sommer. Som vil være kjekt igjennem Vinteren. Vi har nu 15 Melkekoer og 31 ungfæ og 7 heste og en del griser [300 höns]. Saa de ser vi har noget at ta vare paa. Vor eneste gut gaar nu paa Skole og studerer til Prest. Saa de blir ingen Farmer af ham. Vi har da en gut her hjemme naar han er borte. To af vore dötre er gift og to er Lærerinder saa ingen af dem er hjemme nu. Men sliig gaar de i denne Verden. De er blot en liden stund vi er tilsammen. Tiderne her i Amerika er ikke de bedste nu. Den ene efter den anden mister sin Farm paa grund af for megen gjæld.

Jeg skrev et brev til Lærer Monseth en tid siden skulde önske at höre ifra ham. Han begynder nu at bli ganske gammel. Jeg glemmer ikke de alvorsord som han la ind over os den tid vi var paa Skolen. Jeg kan fortælle dig at Elen Solöj bor et kort stykke herifra. De har en Farm og har gjort de godt her i Amerika. Hendes Mand er ifra Meraker. De var her hos os sidste Søndag. Hvis Mætte Elens Moder er der maa du hilse hende ifra os. Hvem har du til at stelle for dig nu? Du har bygget i Öium ved Löften har du ikke? Har hört at der er bro over Elven ved Öium er de saa? Jeg har ofte tænkt at reise til Norge en tur. De er ikke godt at sige hvad tid de kan ske. Gud allene ved hvad fremtiden har i sit skjöd.

De er en ting som vil möde os alle og de er döden. Saa de gjælder for os at være færdig naar Herren kalder os.

De maa hilse alle kjendte at de staar bra til Vi har god helse.

Lev da Vel og skriv naar de har anledning. Deres Ven og kammerat

Lars F. Monseth»

---

⁶ Av og til har han kommet på ting han må føye til, og da har han skrevet mellom linjene. Dette er satt i [klammer].

Minnesota den 8de Mai 1932

Nr. Anders D. Morseth

Gode Ven:

Lange forsonst men ikke forglemt
siger Ondsproget. Saa ogsaa Med Mig.
Har dig ofte i tanker naar jeg er
i mit daglige stuev. Jeg tanker paa
hvor hyggelig jeg havde det den tid jeg
var hos eder de Sex Aar, som syntessaa
korte for Mig. Jeg kan ikke forstaa at du
nu er 37 Aar siden jeg reiste ifra
gamle Norge. Er glad for at jeg var
istand til at kjoebere Farm her. Har
nu faat gode Bygninger som koster
dobbelt saa meget som Farmer koster Mig.
Bygget Ny Fjøs og Staldbygning to Aar sidst.
Saa vi har de nok saa behagelig ^{i fjæs} ³⁴⁺⁷⁰ ^{hød} ^{høj} ^{og} ^{open} ^{placering} ^{med} ^{gulv}
tanker ogsaa at faa rivende vand ind
i Fjæsset i Sommer. Som vil være kjækt i jorden
Vinteren. Vi har nu 15 Melkekoer ³¹ og uggfa
og 7 heste og indel griser. Saa de ser vi har
Noget at ta vare paa. Vor eneste gut gaar
nu paa Skole og studerer til Prest. Saa de
blir ingen Farmer af ham. Vi har da en
gut her hjemme Naar han er borte.
To af Vore døttre er gift og to er borte
saa ingen af dem er hjemme nu. Men
helig gaar de i denne Verden. Der er blot
en liden stund vi er tilfomsam.
Tidene her i Amerika er ikke de bedste, nu
Den ene efter den anden mister sin Farm paa
grund af for megen gjeld.
Jeg skrev et brev til Larey Morseth en tid
siden skulde ønske at høre fra ham. Han

begynder nu at bli ganske gammel. Jeg
glemmer ikke de alvorord som kan la
end over os den tid vi var paa skolen.
Jeg kan fortælle dig at Elen Soløj
for et kort stykke herifra. De har en
Farm og har gjort de godt her i Amerika
Hendes Mand er ifra Meraker. De var
her hos os sidste Søndag. Hvis Matte
Elen's Moder er der maan du hilse hende
ifra os. Hvem har du til at stælle for
dig naar Du har bygget i Oium ved
Løften har du ikke. Har hørt at der
er bro over Elven ved Oium er de faar.
Jeg har ofte tænkt at reise til Norge
en tur. De er ikke godt at sige hvad
tid de kan ske. Gud allene ved
hvad fremtiden har i sit skjød.

De er en ting som vil mæde os alle og
de er døden. Saa de gjelder for os at være
færdig naar Herren kalder os. —

De maan hilse alle kjædte et. de staae
bra til vidergod helse.

Lev da Vel og skriv naar de har
anledning. Deres Ven og Kammerat

Lars F. Monseth